

ISSN: 3060-4613

13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№6/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 1068 sahifa,
5-iyun, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapiirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)
Panjijev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o’tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Iqim o'zgarishi muammolari va "yashil ko'nikmalar"ning rivojlanishi.....	14
<i>Abdurashit Karimovich Avliyaqulov</i>	
TTJlardagi qizlarni qo'llab-quvvatlash, mavjud ijtimoiy-axloqiy muammolarni hal etish bo'yicha ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish.....	18
<i>Xasanboy U. Abdusamatov</i>	
Integrativ yondashuv bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili	26
<i>Jalilov Nodirjon Azamatovich</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning sibling munosabatlari diagnostikasi.....	30
<i>G'ayibova Nargiza Anorbayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omillari	33
<i>Hakimova Gulmira To'xtatosheva</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlarini	37
<i>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</i>	
Iqtisodiy savodxonlikni oshirishda o'zbek tilining ta'siri	41
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Сторителлинг как инструмент формирования ценностных ориентаций старшеклассников	44
<i>Умрихина Виктория Игоревна</i>	
Формирование эстетических предпочтений учащихся музыкальных школ в условиях инклюзивного образования на основе стилевого подхода	52
<i>Ахунова Умида Ойбековна</i>	
Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi: o'qitish va boshqaruvdagi o'rni	55
<i>Abduxamidova Muyassar Xalimjon qizi</i>	
Buxorodagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lim tizimi.....	60
<i>Axrоров Ixtiyor Doniyorovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida imkoniyati cheklangan bolalarning moslashuvida oila va maktabning roli	63
<i>Dadaboyev Jahongir Sherdil o'g'li</i>	
Влияние длительной госпитализации на образовательную траекторию ребенка: междисциплинарный подход	67
<i>Сайфутдинова Насиба Нурматовна</i>	
O'yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o'ziga xosligi.....	75
<i>Otasheva Lola Shoto'rayevna</i>	
Psixologik tadqiqotning umummetodologik va xususiy metodologik tamoyillari	78
<i>Xodjimatoва Nazira Toshmatovna, Mallayeva Gulshoda Maxmudjonovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bo'lgan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda inklyuziv ta'limning o'rni	81
<i>B. Xusniddinova</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida loyihaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish	85
<i>Zulaykho Samatovna Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini dars jarayonida rivojlantirish texnologiyasi	89
<i>Xudaybergenova Nawrizbiyke Qanat qizi</i>	
Sonlarni obrazlar bilan bog'lash orqali mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	92
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna</i>	
Methodology of Teaching English to Preschool Children	96
<i>Khurshida Tojimurodova</i>	
Malaka oshirish jarayonida yo'riqchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning ijtimoiy zaruriyati..	100
<i>Ch. B. Nalibayeva</i>	
O'qituvchilarning o'quvchilar bilan hamkorlik munosabatlari	103
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Falsafada haqiqatni izlash: empirizm va rasionallizmning o'rni.....	106
<i>Boymirzayeva Xurshida Sobirovna</i>	

Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun axborot bilan ishlashni o'rgatishning didaktik asoslari	110
Ismoilov Ravshan Yakubjon o'g'li	
An Evaluation of the Impact of The Theme-Based Approach on Young Learners' Speaking Development..	113
Khamraeva Gulchekhra Ibrakhimovna	
O'smirlar o'rtasida o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar	118
Majidov Jasur Baxtiyarovich, Xolmatova Dilorom Vahobjon qizi	
Informatika fanini o'qitishda mobil dasturiy vositalaridan foydalanish imkoniyatlari	123
Jo'rayev Ilhom Isxoqovich	
Muqimiy asarlari vositasida talabalarda kitobxonlik tizimini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish	126
Muxlisa Satriiddinova Muhitdinova	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi	132
Nuriddinov Abrorbek Sayfiddin o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarni ruhlantirish va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	136
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Samandarova Dildora Javlon qizi	
Tizimli-faoliyatli yondashuv asosida umumpedagogik akt kompetentlikni shakllantirish muammosining nazariy-metodologik jihatlarini	139
Saloxiddinova Umidaxon Mansurjon qizi	
Nutqiy kamchiliklarni kamaytirishda o'yinlarning o'rni	143
Jabborova Oltinoy	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	146
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Ta'lim tizimini boshqarishda talabalar boshqaruvining qiyosiy tahlillari	150
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Zamonaviy ta'lim muassasalarida pedagoglarning boshqaruv malakasini rivojlantirish yo'llari	153
Z. M. Zarifova	
Rossiya imperiyasining Surxon vohasi qishloq xo'jaligi va irrigatsiya tizimidagi siyosati tarixi	159
Abdurashidov Anvar Abdurashidovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruh tarbiyalanuvchilarini badiiy adabiyot bilan tanishtirish texnologiyalari	164
Axmadaliev Sidiqjon Yigitalievich	
Ota-onalarning ta'lim sifatiga ta'siri	167
Axmadqulova Ozodaxon Xamidullo qizi	
Surxon voxasi toponimlarining tarixshunosligi	170
Boboyeva Sitora Ro'zimaxmatovna	
O'zbek etnopedagogikasi rivojlanishining nazariy asoslari	174
Davlatova Shaxnozaxon Doniyor qizi	
Sihatgohlarda davolanuvchilar salomatligini saqlashda jismoniy tarbiya vositalaridan samarali foydalanish texnologiyalari	178
G'aniyev Suxrob Abduvali o'g'li, Ergashov Shoxrux Yusuf o'g'li	
Ikkinchi jahon urushi davrida Surxon vohasi ayollarining maorif va madaniyat sohasiga qo'shgan munosib hissalari	183
Hakimova Muyassar Rashidovna	
Kitob mutolaasining pedagogik-psixologik asoslari	188
Il'yasova Dilshoda Akmal qizi	
O'zbekiston tarixini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Turkistondagi siyosiy jarayonlar, Turkiston muxtoriyati	191
Isaev Oybek Axmed o'g'li	
Boshlang'ich ta'limda ona tili fanidan mustaqil ishlarni tashkil etishda matnlar ustida ishlash metodikasi	195
Iskandarova Maftuna Quvondiq qizi	
Sinfdan tashqari tadbirlarda o'smir yoshdagi o'quvchilarning ijtimoiy tashabbuskorligini tarbiyalash metodi	199
Latipova Nigoraxon Isakovna, Ibraimov Xolboy Ibragimovich	
Tarixni o'rganishda yordamchi tarixiy fanlarning ahamiyati	202
Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna	

Increasing the Efficiency of Economic Education Through Project-Based Educational Technologies	210
Nurmatova Maftuna Ilkxamovna	
Rassom O'rol Tansiqboyev asarlari vositasida maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tabiat manzarasini chizishga o'rgatish.....	213
Po'latov Foziljon Usibjonovich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvistik kompetensiyasini rivojlantirishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni.....	216
Qayumova Odinoxon Buvarayim qizi	
Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	219
Sa'dullayeva Sarvinov Ubadullo qizi	
Neyrodinamik gimnastikalar yordamida o'quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantirish.....	223
Sanobar Ibragimovna Kenjayeva	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasi va korrektsiyasi	228
Saotmuradova Zebo Yuldash qizi	
Musiqiy-nazariy fanlarni o'qitishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning xususiyatlari	232
Shukurova Nilufar Gayratovna	
Maktabgacha ta'lim direktori shaxsiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish.....	237
Ravshanova Nargiza Norboyevna, Suvonova Sohiba Eshquvvat qizi	
Surxon vohasining ijtimoiy hayotida sog'lomlashtirish oromgohlarining o'rni	241
Tilovov Qorjov Bekbayevich	
O'quvchilarning ma'naviy immunologik tarbiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari	248
Toshmamatova Shoxsanam Muzaffar qizi	
Theoretical Foundations, Essence, Content and Forms of Economic Education for Students of Grades 5-6 of Secondary Schools	251
Turakhanov Oybek Davlataliyevich	
Tarbiyachining shaxsiy fazilatlar va pedagogik mahorati	257
Usarova Muborak Xabibulla qizi, Abduraxmanova Matluba Kamoliddin qizi	
Boshlang'ich ta'limda kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlarini takomillashtirish usullari.....	260
Xoliqova Matluba Mardon qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish jarayonini takomillashtirishning shakl, metod va vositalari	263
Xudoyqulova Sevara Yorqul qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'naviy tarbiyasida xalq pedagogikasi an'analaridan foydalanish	266
Yunusova Dildoraxon Xikmat qizi	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish.....	270
Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna	
Способы и средства обучения ценности времени в младших классах (на уроках русского языка).....	275
Ниязова Хилола Хаят кизи	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	278
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
5–7-sinflar ingliz tili darsliklaridagi muloqot matnlarining tahlili.....	281
Abdumurodova Dilnoza Azimjon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni.....	284
Abduraxmonova Noila Nasim qizi	
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida tabiiy fanlar nazariyasi va metodikasi fani rivojlanish tarixi	289
Abduraxmonov Zaribjon Mansurovich, Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi, G'ofurova Zarnigorxon Shuxratovna	
Informatika darslarida o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy asoslari	293
Ahmadova Kamola Ahmad qizi	
Methodology for Increasing the Efficiency of Training 10–12-Year-Old Tennis Players	297
Akhmedova N. I.	
Musiqqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ingliz tili fani doirasida kasbiy-muloqotni rivojlantirish tamoyillari	301
Ashurova Zulayxo Erkinovna	

Pedagogik oliy ta'limda "tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" modulini o'qitishning pedagogik va metodik xususiyatlari.....	306
Boliyeva Lola Shukurovna	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	309
Rahmon Ernazarov	
Maktabgacha ta'limda kompyuter texnologiyalari orqali bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlash	313
G'ulomova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari	317
Karimova Umida Sharopovna	
Raqamli ta'lim muhitini shakllantirish asosi sifatida kichik maktab o'quvchilariga informatika va axborot texnologiyalarini o'qitishning o'quv-uslubiy ta'minoti.....	322
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Aliyev Mahmud Muso o'g'li	
Использование личностно-ориентированных образовательных технологий в дошкольном образовании	327
Мирзатова Гулшода Худойбердиевна	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish mohiyati.....	332
Najmiddinova Saodat Abduvohid qizi	
Ta'lim jarayonida mozaika texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish.....	335
O'rinov Rustambek Yoqubjonovich	
Oilaviy munosabatlarga ijtimoiy-psixologik ta'sirlar va ularning ahamiyati	340
Otanazarova Muhayyo Uktamova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari sharoitida bolalarning harakat faoliyatini maqsadli rivojlantirish texnologiyasi	344
Radjapova Gulbahor Mamatraimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida...	348
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Voleybol sport seksiya mashg'ulotlarini tashkil etishda ishlab chiqilgan ilmiy-metodik dastur va anketa so'rovi natijalari tahlili	352
Sulaymonov Jahongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining adabiy va nutqiy kompetensiyalarni rivojlantirishda interfaol va kollaborativ metodlar qo'llanilishi	361
Temirova Iqbol Sadriddinovna	
Zamonaviy gumanitar bilimlarda "axborot kompetentligi" tushunchasining tarixiy-mantiqiy tahlili.....	365
Xoshimova Xulkaroy Xoshimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	369
Yuldoshova Mehriniso Ochildiyeвна	
Gumanitar fanlarda milliy folklardan foydalanishning ahamiyati.....	372
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Методика усовершенствования коммуникативной толерантности детей в процессе изучения русского языка и литературы в начальных классах	376
Тошматова Мукаррам Джумановна, Дадаева Фируза Акрамовна	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	380
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
Формирование коммуникативных умений учащихся младших классов средствами филологических наук	383
Хожиева Малика Хусниддиновна	
The Formation of Syntactic Paradigmatics.....	388
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Oliy ta'limda zoologiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	391
Xonnazarova Mamlakat To'liqinovna	
O'zbek kurashchilarining kurash usullari va taktik harakatlarini o'zlashtirish darajalari.....	395
Qon'irbaev Dastan	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida atrof olamga nisbatan mas'uliyatliklikni takomillashtirish mexanizmi	399
<i>Abdulahkimova Fotima Turduqil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kreativ fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik qonuniyatlari	403
<i>Abdusattorova Umida Abdusamat qizi</i>	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonini tashkil etish yo'nalishlari	406
<i>Ametova Guljamila Elbrusovna</i>	
Fanlararo aloqadorlik asosida tayanch kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari...	410
<i>Babayeva M. A.</i>	
Rahbarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishni boshqarish chora-tadbirlari.....	413
<i>Bagmatov Davlatjon</i>	
Rivojlanayotgan davlatlarda ota-ona va farzand munosabatlari.....	418
<i>Bobojonova Nazira Merganboy qizi</i>	
Huquqiy fanlarni innovatsion o'qitish usullarining afzalliklari	422
<i>Dauletbaeva Jadiraxan Aliy qizi</i>	
Ona tili o'qituvchilarining nutqi bilan bog'liq muammolar va unga doir yechimlar	426
<i>G'. Do'stmurodov</i>	
Barqaror rivojlanish kontekstida maktabgacha ta'lim: bolalarda ekologik ongni shakllantirish.....	430
<i>Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks yondashuv	433
<i>Ibroximova O'g'iloy Inomjon qizi</i>	
Transformatsiya-lashayotgan jamiyatda yoshlarning shaxsiy resurslari va psixologik barqarorligi	437
<i>Irisbayeva Qunduzxon</i>	
Talabalarda kasbiy kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi va uning natijalari	440
<i>Ismanova Ma'mura Abdumo'minovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi serebral falajli bolalarda nutq va motorikani rivojlantirish	444
<i>Isodullayeva Iqboloy Sodiqjonovna</i>	
Talabalarining intellektual-kognitiv salohiyatini rivojlantirishda kredit-modul tizimining pedagogik jihatlari ..	447
<i>J. Otepbergenov</i>	
Yashil suvo'tlar (Chlorophyta) bo'limini o'qitish metodikasi	451
<i>M. N. Xayitova</i>	
Bo'lg'usi pedagoglarda empatik kompetensiyalarni rivojlantirish: zamonaviy yondashuvlar va amaliy strategiyalar	457
<i>Mambetkarimova Indira Polatbaevna</i>	
An Analysis of the Present-Day use of English Folklore in Education.....	460
<i>Maxsudaliyeva Ranokhon Bakhodir qizi</i>	
Yoshlarda kasbiy motivatsiyani shakllantirishning psixologik xususiyatlari	463
<i>Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasi va uning mohiyati	466
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Boshlang'ich sinfdan matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari	471
<i>Norquvatova Diyora Davron qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda inklyuziv yondashuvlar: o'qituvchilarning kasbiy tayanchlarini takomillashtirish.....	475
<i>Olimova Nodirabegim Ibrohimjon qizi</i>	
Jadidlar ta'lim orqali jamiyatni o'zgartirishga intilganlari, ularning maqsadlari va erishilgan natijalar.....	479
<i>Omonov Asliddin Sunnatovich</i>	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	481
<i>Rahmon Ernazarov</i>	
Boshlang'ich ta'lim – inson kamolotining ilk poydevori!	485
<i>Ravshanova Ra'no Raup qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish	489
<i>Saidova Dilnoza Baxtiyor qizi</i>	
Mental arifmetika orqali bolalar intellektini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	493
<i>Saydaliyeva Umidabonu Sharifjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf ona tili darslarining samaradorligini oshirish muammosi	496
<i>Sharipova Sevara Erkin qizi</i>	
CEFR doirasida arab tilida yozma nutq kompetensiyasini baholash mezonlari va amaliy usullar	499
<i>Sindarova Malika Aziz qizi</i>	

VARK ta'lim modelining pedagogik oqibatlari	503
<i>Temirova Mushtariybonu</i>	
Kasbiy rivojlanish soatlarida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish	507
<i>Temirova Rushana Ravshan qizi, Nishonova Durdona Olimjon qizi</i>	
Teaching on Empty: Burnout Challenges in Elt Classrooms	511
<i>Usmanova Nilufar Xasan qizi</i>	
Ona tili ta'limini tashkil etish jarayonining ilmiy-nazariy tendensiyalari	514
<i>Uzoqova Maftuna Abdirazzoqovna</i>	
Критическое мышление в контексте эмоционального интеллекта	518
<i>Нажмудинова Мадина Халимовна</i>	
Реформа образовательной системы для повышения качества и доступности образования, как одна из целей устойчивого развития	521
<i>Аскарова Ф. А.</i>	
Yengil atletika sport turida uzunlikka sakrovchilarni mashg'ulot jarayonida tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish uslubiyati	528
<i>Ro'zmetov Rasul Tangirberganovich</i>	
Nutq – ijtimoiy taraqqiyot omili sifatida: maktabgacha yoshdagi bolalarda shakllanish bosqichlari va yondashuvlar	532
<i>Sharipova Guzal Sodiqovna, Xabibullayeva Maftunaxon Vaxobjon qizi</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida multimedia vositalari orqali nutq madaniyatini shakllantirish modeli	535
<i>Abduvaliyeva Farida Salimjon qizi</i>	
Yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalash tendensiyalari	539
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Tanqidiy fikrlash: tushunchasini tahliliy idrok etish	543
<i>Akabiroya Mexriniso Baxtiyorovna</i>	
Nutq nuqsoniga ega bolalar diqqat xususiyatlari	547
<i>Akbarova Ziyoda Qurbonjon qizi</i>	
Milliy tarbiya asoslari fanini o'qitishning amaliyotdagi holati	550
<i>Alisher Tursunov</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi asosiy omillar va ularni bartaraf etish yo'llari	554
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik munosabatini oshirishda ekskursiya mashg'ulotlarini o'tkazishda raqamli texnologiyalarning o'rni	558
<i>Bovanova Umida Abduvahabovna, Meliqulova Oybahor Farhod qizi</i>	
Neyropedagogika va zamonaviy ilmiy yondashuvlar	564
<i>Duschanova Nilufar Sabirbayevna</i>	
O'yin texnologiyasi asosida bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirish	567
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi bolalarida konstruksiyalashga oid ko'nikmalarni shakllantirish	570
<i>Eshonqulova Ma'suda Xabibovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantirish markazlaridagi ta'limiy faoliyatlarni kuzatish va tahlil qilish metodikasi	573
<i>Fayziyeva Mabudaxon Muxammadjonovna</i>	
Duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirishda logopedik texnologiyalarning o'rni	576
<i>Mahkamova Umida Abdusattorovna</i>	
Kurash mashg'ulotlarining o'quvchilarni axloqiy tarbiyalashdagi roli: an'anaviy sportning pedagogik imkoniyatlari	579
<i>Muratov Muzaffar Shermamatovich</i>	
Autizm sindromli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda korreksion ishlar	582
<i>Nabiyev Ravshanjon Shavkatjon o'g'li</i>	
Sharq ma'rifatparvarlari va ularning gender tengligi haqidagi qarashlari	586
<i>Norimonova Gulmira Ulug'bek qizi</i>	
Sport vositasi orqali yoshlar o'rtasida ekstremizmning oldini olish yo'llari va mexanizmlari	589
<i>Nosirova Dilnoza Sobirovna</i>	

Sportchilarning individual funksional xususiyatlariga asoslangan mashg'ulot yuklamalarini optimallashtirish yo'llari	593
Olimov Shahobiddin Maribboy o'g'li, Sulaymonova Maktuba Xusan qizi	
Kasbiy sifatlarini takomillashtirishda raqamli texnologiyalar foydalanish	597
Otanazarova Mohira Xamidbekovna	
Biologiya fanining ta'limdagi o'rni va o'qitishdagi muammolar	601
Pulatova Elnora Kadirovna	
Boshlang'ich sinf darsliklaridagi antroponimlarning funksional, leksik, semantik, morfologik tadqiqi	606
Qarshiyeva Gulbahor Shamil qizi	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarni shakllantirish metodik muammo sifatida ..	609
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Professional Standards for Pre-Service Teachers	613
Sardor Rakhmanov	
Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari	619
Sayidova Muxtaram Xamidullayevna	
Ingliz tilini o'rgatishda multimodal yondashuv asosida ta'limiy videolardan foydalanish strategiyasi	623
Solijonova Mohlaroyim Abdumalik qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini matn ustida ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda interfaol metodlardan foydalanish	628
Sotiboldiyeva Shoxista Jaloliddin qizi, Shodmonqulova Sevara Rahmonqul qizi	
O'quv-tarbiyaviy vaziyatlarni loyihalashtirish asoslarida talabani tarbiyaviy jihatlarini takomillashtirish ..	632
Temirov Ma'ruf Shuhrat o'g'li	
Tikuv buyumlarini konstruksiyalash va modellashtirishning avtomatlashtirilgan tizimlari fani orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari	638
Umarova Fotima Abduraximovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda xalq pedagogikasi vositasida milliy xarakter xususiyatlarini shakllantirish omillari	641
Usmonova Muattar Bahadirjonovna, Hasanboyeva Kamola Dilmurod qizi	
Raqamli ta'lim texnologiyalarning bugungi kunda ta'lim sohasidagi qo'llanilishi	647
Xamroyeva Madina Dadajonovna, Umarov Husan Lazizi o'g'li	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	650
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini o'qitish metodikasi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tadqiqot ishlarining tahlili	655
Xodjaniyazova Shoxsanam Ergash qizi	
O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umurlar" romanida inson va uning ruhiyati	660
Xolmatova Ro'zixon Akmaljon qizi	
Talabalarda liderlikni shakllantiruvchi ijtimoiy-pedagogik omillar	663
Xoshimova Muazzamxon Zaynalobidinovna	
Creative Games and Project-Based Learning in Physics Lessons	666
Yorqinbek Abduraimjanovich Mamatokhunov	
Теоретические основы и практическое применение компетентного подхода в обучении физике	670
Абдулхаким Хакимов	
Роль инклюзивной игровой деятельности в социальной адаптации детей с инвалидностью дошкольного возраста	673
Плиева Руслана Владимировна	
"Beruniy asri" yoxud Beruniyning xarizmatik qobiliyati va uning boqiy ilmiy merosi	676
Saifnazarov Ismoil, Sultonov Tursinboy	
Значение наблюдения и педагогической диагностики в инклюзивном образовании	682
Тургунова Нилюфар Абдусаломовна	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik dunyoqarashini shakllantirish texnologiyalari	685
Xaydarova Shaxlo Narzullayevna, Azimova Gulmira Xayrullayevna	
Диалог культур в рассказе "Келинка" галины ширяевой: гендерная и этнокультурная перспектива ..	689
Чернова Татьяна Алексеевна	
Ijtimoiy va gumanitar fanlarning pedagogik ahamiyati: Xo'ja Vali avlodlari misolida	692
Umurov Sharif Rajabovich	

Raqamli ta'lim sharoitida talabalar mustaqil tayyorgarligini rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari: didaktik yondashuvlar va ilg'or ilmiy modellarning tahlili.....	695
Umarova Zaxro Abduraxim qizi	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda innovatsion yondashuvga oid dolzarb masalalar	701
Sharofat Juraqulova Baxtiyorovna	
Bo'lajak ingliz tili mutaxassislarining sun'iy intellekt kompetensiyasi.....	704
Ibragimova Hilola Bahodirjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalari orasida kurash sport turini keng rivojlantirish	709
Ochilov Elbek Olimovich	
Muhandislik grafikasi ta'limida talabalarining grafik ishlarni bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish.....	712
Ashirboyev A. O., Muxamedjanova G. J.	
Futbol mashg'ulotlarida o'quvchilarda jamoaviy ruhni pedagogik usullar bilan rivojlantirish	715
Axmedjanov Shuhrat Boltayevich	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida nutqiy va lingvistik kompetensiyalarini shakllantirish	718
Bamullayeva Shodiyona Nasrullo qizi	
Umumiy o'rta ta'lim o'quv dasturlarining sifat va samaradorligini oshirishning nazariy hamda ilmiy asoslari	721
Esanov Muzaffar Xoshimovich	
Bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	726
Eshmuminova Dilshoda Iskandarovna	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida pedagogik yondashuvlarning roli	730
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Arab xattotlik san'atining rivojlanishi.....	733
Mamarajabov Mirqosim Ramazon o'g'li	
Educational Effectiveness of the Question-and-Answer Technique in Working With English Texts	737
Muradulloyeva Sevinch Soxibjon qizi	
Boshlang'ich sinf matematika va geometriya darsliklarida STEAM yondashuvi asosida o'qitishning imkoniyatlari.....	740
Nazarova Shahzoda	
Boshlang'ich ta'lim o'quv jarayoniga sun'iy intellektni tatbiq etishning metodik asoslari (sinfidan tashqari ishlar misolida)	744
Nigmatullayeva Matluba Izatullo qizi	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining o'quvchilarda ijtimoiy faollikni shakllantirishdagi pedagogik imkoniyatlari	748
Normaxmatov Ilhom Zayniddinovich	
Boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining imkoniyatlari.....	751
Qurbonov Sanjar Rajabboyevich	
Sportchi salomatligini baholashda zamonaviy texnologiyalar.....	754
Samandarov A. X.	
Sport tashkilotlari uchun marketing, e-marketingning foydalari	758
Samatov Javlonbek Abdukayumovich	
Futbol o'yinlari orqali o'quvchilarda jismoniy tarbiya pedagogikasining ahamiyati	762
Sattarov Qarshiboy Norqulovich	
Kichik maktab yoshidagi bolalarda lingvistik kreativ intellektni shakllantirishning pedagogik shartlari	765
Shodiyev Rizamat Davronovich, Jabborova Maftuna Komil qizi	
Ota-onalar bilan samarali hamkorlikni tashkil etishda direktorning strategik yondashuvi.....	770
Tog'ayeva Shahnoza Shavkatovna	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa tinglash	774
Xodjayeva Nilufar Latipovna	
Talabalarda kitobxonlik madaniyatini targ'ib qilish orqali sog'lom fikrlarni shakllantirish masalasi.....	778
Xudayberganova Nargisa Qurbonbayevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning ahamiyati	782
Xursanova Marjona Baxtiyor qizi	
Sun'iy intellekt – bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilari ta'limini modernizatsiya qilish vositasi sifatida	785
Yoqubaliyeva Dilafruz Payzidin qizi	
Tibbiy pedagogika: kasbiy ta'limda sog'lom turmush tarzi shakllantirishning psixopedagogik asoslari.....	788
Ziyatov Muhammad Namazovich	
Интерактивное обучение в развитии личности и критического мышления студентов	792
Рысова Галия Байбулатовна	

Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	795
Begaliyev Fayzali Umaraliyevich	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar	798
Mahmudov Otamurod Hoshimovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida haykaltaroshlik san'ati bilan korruptsiyaga qarshi boshqaruv mexanizmlarini shakllantirish	802
Toshpulatova Fotima Saydullayevna	
Tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantirishda yuzaga keladigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish usullari	805
Abdulvohidov Turg'unali Abduqaxxor o'g'li	
Zamonaviy pedagogik jarayonlarda uzluksiz kasbiy rivojlanish va uning o'quvchilarning natijalariga ta'siri	808
Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi	
Tibbiyot ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	811
Amonova Madina Furkatovna	
Matematika fanini o'qitishda fanlararo integratsiya.....	814
Arabbayeva Zamiraxon Tadjibayevna	
PISA 2025 tadqiqotlariga doir tajriba sinov ishlari (O'zbekiston misolida).....	817
Doniyorov Muxiddin Normamatovich	
Maktabgacha ta'limning rivojlanish markazlarida ta'lim-tarbiya jarayonida o'yinlardan foydalanish va tahlil qilish.....	820
Eshmuratova Gauhar Maxsudovna	
Ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish	824
Matjanova Gulzada Annabayevna	
Al-Xorazmiy asarlari vositasida talabalarda analitik fikrlashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	828
Qaxxorova Shaxnoza Abduvasit qizi	
Xalq og'zaki ijodi vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida mehnat tarbiyasini shakllantirish	832
Rahmonova Zamiraxon Yakubovna	
Jonli tabiat burchagini tashkil etish metodikasi.....	835
Yaylovboyeva Maftuna Lochinbek qizi	
Maktabga tayyorlov yoshidagi bolalarda raqamli intellekt (DQ) va divergent fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish.....	838
Yusupova Xabiba Iriskulovna, Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Xusanova Dilraboixon Botiraliyevna	
Integratsiyalashgan ta'lim jarayonida yaratiladigan metodikalar va loyiha ishlari.....	843
Ergasheva Mahbuba	
Инновационные педагогические подходы в системе образования и их эффективность	846
Уринбаев Исроилжон Кадиrhoнович	
Pedagogik faoliyatda kasbiy stress va uni keltirib chiqaruvchi omillar.....	851
Boymirzayeva Nafisaxon Baxodir qizi	
Talabalarda milliy tarbiya va axloqiy immunitet tushunchalarini rivojlantirishning milliy-tarixiy kontekstual jihatlari	855
Rasulov Baxtiyor Maxmudjonovich, Abdullayeva Arofatxon Abduvaxobovna	
TRIZ texnologiyasi – uchinchi renessans poydevori	860
Yusupova Gulshiraxon Zinatdinovna	
Yoshlar mafkurasini shakllantirishda hozirgi zamon ijtimoiy tarmoq va raqamli platformalarning o'rni.....	865
Xonimov Sharofiddin Bahodirovich	
O'zbek tilini o'qitishda raqamli ta'lim resurslarining o'rni va xususiyatlari.....	870
Ashurbayeva Rukiya Kaxxarovna	
Xiva xonligining tashqi savdo aloqalari tarixidan	874
Abduraimova Charos Nodir qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini boshqaruv madaniyatini shakllantirish omillari.....	878
Abduraxmonova Xurshida G'ofurovna	
Gandbol sport turini umumiy o'rta ta'lim maktablarida rivojlantirish.....	881
Ahmadjonov Dilmurod Davronjon o'g'li, Abduraxmonov Saydillo Xakimovich	
PIRLS xalqaro tadqiqotida matn, topshiriqlar va baholash mezonlari	884
Amonova Aziza Saydulloyevna	

Tibbiyot ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	888
<i>Amonova Madina Furkatovna</i>	
Morfonologiya va uni umumiy ta'lim tizimida o'qitish	891
<i>Asatullayeva Dilnavoz Jondullayevna</i>	
Biologiya darslarida lokal darajadagi texnologiyalardan foydalanish metodikasi	894
<i>Azimov Ibragimjon Toshpo'latovich, Mirzaboev Timur Bisenboy o'g'li, Toshpo'latova Nigina Ibrohimjon qizi</i>	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining shakllari va umumiy tuzilishi	898
<i>B. R. Xudoyberdiyev</i>	
Cognitive Justification of Humor in Modern Linguistics	901
<i>Bektoshev Mubashirkhon Odilbek Ugli</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirish	905
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
Toshkent viloyatida rekreasion faoliyat rivojlanishining asosiy muammolari	910
<i>Djurayeva Lobar Vaxitovna</i>	
Didactic Features of Using E-Portfolios in Continuing Professional Development of Teachers	915
<i>Erkaboyeva Saodathon</i>	
O'quvchilar xulqida yuzaga keladigan salbiy o'zgarishlarning korreksiyalashga xizmat qiladigan manbalar	918
<i>F. A. Choriyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida chet tilida lug'at boyligini oshirishning samarali usullari	921
<i>G'ulomjonova Mubdi'ma G'ayratjon qizi</i>	
Kitobxon badiiy adabiyotni qanday anglaydi	924
<i>Hamdamova Dilshoda Rustamjon qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda talabalarda ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	928
<i>Ibragimova Dilnoza Rashid qizi</i>	
The Pedagogical Role of the Community in Promoting Abilities of Students	931
<i>Isabayeva Dilfuza Komiljonovna</i>	
Ta'lim sifatini oliy ta'lim tashkilotlarida yaxshilashda til bilishning o'rni	934
<i>Isaqulova Baxtigul Xo'jamovna</i>	
Madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirishda ingliz tili darslarida interaktiv media vositalarining ta'siri	938
<i>Ismoilova Zarifa Abduqaxxorovna</i>	
O'quvchilarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirishda xalqaro baholash dasturlaridan foydalanish metodikasi	942
<i>Jabborova Shahodat Ibrohim qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida deontologik qadriyatlar va professional etikani rivojlantirish	945
<i>Kalandarova Fazilat Toxirovna</i>	
Voleybolda maxsus chidamlilikni rivojlantirishning umumiy tushunchalari	948
<i>Karimova Gulhayo Botirjon qizi</i>	
The Portrait of the Image of Manfred in the Translation of J.G. Byron's Poem "Manfred"	953
<i>Kurbonov Parda Akhmedovich</i>	
Suv aralashmasi temperaturasi aniqlash	958
<i>Mamatova Go'zaloy Jo'ramirzayevna, Mashrabboyeva Mubina Bobomurod qizi, Abdurahmonova Gulasal Avazbek qizi</i>	
Yosh bokschilarning texnik-taktik harakatlarini takomillashtirish yo'llari	961
<i>Mamatqulov Xusanboy Baxtiyor o'g'li</i>	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va O'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	965
<i>Mamura Tadjibayeva</i>	
Adabiy ta'limda scamper metodining qo'llanilishi	969
<i>Marjona Toshpulatova</i>	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari	974
<i>Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna</i>	
Umumta'lim maktablarida inklyuziv ta'limni joriy etishning dolzarb muammolari va mavjud imkoniyatlari ..	977
<i>Mo'minova Qunduz Xolmamat qizi</i>	
"Jasper Jones" as New Life Given to The Novel "To Kill a Mockingbird"	982
<i>Nargiza Akhrorova</i>	

Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari	985
<i>Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon</i>	
Matematika darslarida kombinatorika elementlari va mantiqiy masalalar yechishga o'rgatish metodikasi ..	990
<i>Panjiyeva Shahlo Zulfikar qizi</i>	
Bo'lajak xorijiy til o'qituvchilari lisoniy-muloqot kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan didaktik talablar.....	993
<i>Raximova Charosxon Baxromjon qizi</i>	
Kurash texnikasi va taktikasini bolalarga o'rgatish yo'llari	996
<i>Raxmonov Dilmurod Nusratovich</i>	
Pedagogical Technologies in Modern Education: Trends and Applications.....	999
<i>Salimova Bakhora Khurbanovna</i>	
Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari.....	1003
<i>Sanaqulov Sardor Istamqulovich</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida so'z turkumlari mavzusini o'rgatishda qiziqarli o'yinlardan foydalanish.....	1006
<i>Shomurotova Sevinchoy San'at qizi</i>	
Kredit-modul tizimida texnologik fanlar o'qituvchilarini tayyorlashda raqamli avtomatlashtirilgan o'quv modullari yaratish imkoniyatlari	1009
<i>Turdikulova Sevara Abdumominovna</i>	
Tyutorlik faoliyatining zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati va murabbiylik an'analarning uzviyligi	1012
<i>Ubaydullayev Zuxriddin Botirovich</i>	
O'zbekistonda til ta'limida innovatsiyalar: sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yondashuvi	1016
<i>Umarova Iroda Shavkatjon qizi</i>	
Pedagogical Situation of Developing Students' Critical Thinking	1020
<i>Usmonova Oydin Sherali kizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida pedagogik texnikani rivojlantirishning didaktik omillari	1024
<i>Xolmo'minova Bahora Abduljalolovna</i>	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining ijodiy kompetensiyasini rivojlantirishga qo'yiladigan didaktik tamoyillar ..	1027
<i>Xurshidjon Raximov Xursandjon o'g'li</i>	
O'zbekistonda steam ta'lim tizimini tatbiq etishning nazariy aspektlari	1031
<i>Yaxshiboyeva Sitara Toshpulat qizi</i>	
Oliy ta'limda talabalar ijodiy salohiyatini shakllantirishda pedagogik innovatsiyalarning o'rni va imkoniyatlari	1034
<i>Yuldashev Abdurauf Ro'zmatjonovich</i>	
Talabalarda nutqiy faoliyatni rivojlantirishga doir olib borilayotgan ishlarning joriy holati	1037
<i>Yusufova Gulhayo Nosirxon qizi</i>	
Ingliz tili fanini o'qitishda (PBL) loyiha va muammoga asoslangan metodika: O'zbekiston tajribasi va xalqaro amaliyot	1040
<i>Zarina Tasheva Djumayevna</i>	
Актуальные проблемы изучения русского языка	1043
<i>Абдуллаева Нигора Курбановна</i>	
Применение цифровых средств обучения в курсе "Окружающий мир" для изучения народной экологии в начальной школе	1046
<i>Бобаева Зиёдахон Махамаджон кизи</i>	
Tasviriy san'at darslarini o'qitishga innovatsion yondashuv.....	1049
<i>N. P. Kaipov</i>	
Важность разработки стратегических программ развития страны.....	1052
<i>Каримова Нуржохон Олим кизи</i>	
Pedagog kadrlar kasbiy kompetentligi diagnostikasining kvalimetrik texnologiyalari	1056
<i>Mirsoliyeva Muhabbatxon To'xtasinovna</i>	
Анализ элективных курсов по информатике в зарубежных странах и их аналогов в системе образования Узбекистана	1060
<i>Урынбаева Азада Бахадировна</i>	
Multimedia texnologiyalarining ta'lim tizimiga integratsiyasi.....	1064
<i>Raximova Dilfuza Abduraxmonovna</i>	

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING IJODIY QOBILIYATLARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA RIVOJLANTIRISH

UDK: 372.3:37

Botirova Lobar Kamolovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
maktabgacha ta'lim kafedrası magistr

ORCID: 0009-006-1497-5329

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning ahamiyati ochib berilgan. Bolalar tafakkuri, tasavvuri va estetik didining shakllanish jarayonida zamonaviy metod va texnologiyalarning tutgan o'rni, ayniqsa STEAM yondashuvi, interaktiv o'yinlar, muammoli vaziyatlar va loyihaviy faoliyatning ta'siri ilmiy-pedagogik asosda tahlil etilgan. Shuningdek, maqolada ijodiy muhitni yaratish, tarbiyachining kasbiy mahorati va ota-onalar bilan hamkorlik qilish muhim omil sifatida yoritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, ijodkorlik, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiya, estetik tarbiya, bolalar psixologiyasi, STEAM, o'yin faoliyati.

Abstract: This article reveals the importance of innovative pedagogical approaches in the development of creative abilities of preschool children. The role of modern methods and technologies in the process of forming children's thinking, imagination, and aesthetic taste, especially the influence of the STEAM approach, interactive games, problem situations, and project activities, is analyzed on a scientific and pedagogical basis. The article also highlights the importance of creating a creative environment, the professionalism of educators, and cooperation with parents as essential factors.

Key words: preschool education, creativity, innovative approach, pedagogical technology, aesthetic education, child psychology, STEAM, game activity.

Аннотация: В данной статье раскрывается значение инновационных педагогических подходов в развитии творческих способностей детей дошкольного возраста. На научно-педагогической основе анализируется роль современных методов и технологий в процессе формирования мышления, воображения и эстетического вкуса детей, особенно влияние STEAM-подхода, интерактивных игр, проблемных ситуаций и проектной деятельности. В статье также подчеркивается важность создания творческой среды, профессионализма воспитателя и сотрудничества с родителями как важнейших факторов.

Ключевые слова: дошкольное образование, творчество, инновационный подход, педагогическая технология, эстетическое воспитание, детская психология, STEAM, игровая деятельность.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida inson salohiyati, ayniqsa ijodiy tafakkurga ega shaxslar yetishtirish ta'lim tizimining muhim vazifasiga aylanmoqda. Bu jarayon maktabgacha yoshdan boshlanadi, chunki aynan shu davrda bola tafakkuri shakllanadi, tasavvuri kengayadi va individual qobiliyatlari yuzaga chiqadi. Shu bois maktabgacha ta'lim muassasalarida ijodiy qobiliyatlarni aniqlash va rivojlantirish bo'yicha innovatsion yondashuvlar joriy etilishi dolzarb masala hisoblanadi.

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari yuksalib borayotgan davrda jamiyat taraqqiyotining asosiy mezonlaridan biri – bu har tomonlama barkamol, mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxsni tarbiyalashdir. Ayniqsa, yosh avlodni ma'naviy va intellektual jihatdan yetuk qilib voyaga yetkazish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Har bir mamlakatning iqtisodiy qudrati, madaniy-ma'naviy darajasi, ilm-fan taraqqiyoti bevosita ta'lim tizimining raqobatbardoshligi va sifati bilan belgilanadi ^[1]. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, O'zbekiston Respublikasida zamonaviy ta'lim tizimini takomillashtirish, unda innovatsion g'oyalarni joriy etish, ayniqsa maktabgacha ta'lim bosqichidan boshlab, dolzarb ilmiy-amaliy masalaga aylanmoqda.

Yurtboshimiz Shavkat Mirziyoyev maktabgacha ta'lim tizimining jamiyatdagi o'rni va kelajak avlod tarbiyasidagi ahamiyatini alohida ta'kidlab: "Aslida, farzandlarimiz tarbiyasida eng asosiy bo'g'in hisoblangan maktabgacha ta'lim tizimining jamiyatimiz hayotidagi o'rni va ahamiyatini hech narsa bilan o'lchab bo'lmaydi.

Aynan maktabgacha ta'lim sohasiga bo'lgan e'tibor mamlakatning ertangi taraqqiyoti uchun mustahkam zamin yaratadi", – degan edilar ^[2]. Bu fikrlar maktabgacha ta'lim bosqichining nafaqat ijtimoiy, balki intellektual va ijodiy jihatdan ham muhim poydevor ekani, yosh avlodning tafakkurini shakllantirishdagi roli naqadar dolzarb ekanini anglatadi.

Zamonaviy ta'limda asosiy maqsad – bolalarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda ularning imkoniyatlarini ochish, qobiliyatlarini yuzaga chiqarish hamda ijodiy tafakkurni rivojlantirishdir. Xususan, ijodiy qobiliyatlarni rag'batlantirish va rivojlantirishga qaratilgan metodlar va texnologiyalar orqali bola "men"ini anglay boshlaydi, o'zini mustaqil fikr egasi sifatida his etadi ^[3]. Innovatsion pedagogik texnologiyalar esa bu jarayonda pedagogning shaxsiy mahoratidan mustaqil holda ham yuqori samaradorlikka erishish imkonini beradi. Ular bolaning qiziqishini uyg'otadi, mustaqil fikrlashga yo'naltiradi va ijodiy faoliyatni faollashtiradi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mashg'ulotlar davomida interfaol metodlar va zamonaviy yondashuvlardan foydalanish bolalarning faolligini oshirish, jamoaviy fikrlash va ijodiy ko'nikmalarni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, ta'limiy muhitning ochiqligi, erkin fikrlashga asoslangan vaziyatlarning yaratilishi bolaga o'zini jamiyatda subyekt sifatida his qilish imkonini beradi. Innovatsion texnologiyalar orqali bola faol ishtirokchiga aylanadi, endi u faqat tinglovchi emas, balki bilim jarayonining faol ishtirokchisi bo'lib shakllanadi.

Ta'lim innovatsiyasining mohiyati shundaki, u pedagogik texnologiyalar orqali yangilanishni, sifat jihatdan yuqoriroq ta'limiy natijalarga erishishni nazarda tutadi. Texnologik yondashuvlar dastlab metodik vosita sifatida qo'llanilgan bo'lsa, hozirgi kunda ular pedagogik faoliyatning ajralmas tarkibiy qismiga, ya'ni innovatsion jarayonga aylanib bormoqda. Maktabgacha ta'limda bu innovatsion texnologiyalar bolaning tabiiy qiziqishini uyg'otadigan, uning mustaqil izlanishiga turtki beradigan o'yinli, tasviriy, loyihaviy faoliyatlar orqali namoyon bo'ladi.

An'anaviy ta'lim tizimida bolalar ko'pincha passiv rol – tinglovchi sifatida qatnashgan bo'lsa, bugungi kunda bola o'quv jarayonining faol subyekti sifatida shakllantirilmoqda. Ushbu yondashuv ijodiy qobiliyatni rivojlantirishning poydevoridir. Endilikda bolaning bilishga bo'lgan ehtiyoji, yangi g'oya yaratishga bo'lgan ichki motivatsiyasi markaziy o'ringa chiqmoqda. Har qanday innovatsiya ehtiyoj natijasida yuzaga keladi – maktabgacha ta'limda esa bu ehtiyoj bolaning individual rivojlanishiga, tafakkur kengayishiga, ijtimoiy adaptatsiyasiga va albatta, ijodiy salohiyatiga xizmat qiladi.

Shu bois, tarbiyachining innovatsion faoliyati uning kasbiy va pedagogik mahoratining ajralmas belgisi sifatida qaraladi. Innovatsion texnologiyalarning har bir turi faqatgina bilim berish emas, balki bolalarda mustaqil fikrlash, estetik idrok, muloqot madaniyati va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi zarur. Zero, zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimi o'z oldiga faqat bilimli emas, balki hayotda duch keladigan murakkab vaziyatlarni hal eta oladigan, ma'naviy yetuk, ijodkor shaxsni tarbiyalashdek ulkan maqsadni qo'ygan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

"Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirish" mavzusi zamonaviy pedagogika va psixologiya fanlarining kesishgan nuqtasida joylashgan bo'lib, bu boradagi ilmiy tadqiqotlar, metodik qo'llanmalar va amaliy tavsiyalar izchil rivojlanmoqda. Quyidagi adabiyotlar ushbu yo'nalishda olib borilgan eng muhim tadqiqotlarni yoritadi.

Jahon ilmiy tajribasida ijodiy tafakkurni rivojlantirish masalasida amerikalik olimlar J.P. Guilford va E.P. Torrance'ning tadqiqotlari alohida o'rin egallaydi. Guilfordning divergent fikrlash haqidagi nazariyasida bolalarda yangilikka intilish, noodatiy yechimlar topishga bo'lgan qobiliyatning tabiiy asoslari tushuntirib beriladi. Torrance esa o'zining "Torrance Test of Creative Thinking" metodikasi orqali ijodiy fikrlashni baholash va rag'batlantirish yo'llarini ishlab chiqqan ^[4].

L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasida bolalar ijodiy qobiliyatining shakllanishi ijtimoiy muhit va kattalar bilan muloqot orqali ro'y berishi asoslab berilgan. Uning fikricha, bolaning rivojlanishi eng avvalo yaqin rivojlanish zonasi doirasida – kattalar yordami orqali mustaqil fikrga o'tishda yuzaga chiqadi. Bu yondashuv maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda o'yin, tasviriy san'at, nutq faoliyati va muammoli vaziyatlarning o'rnini muhim deb baholaydi ^[5].

Mahalliy olimlar orasida To'xtasin Jalolov, S.S. Rahmonqulova, Z.M. Yuldasheva va M.A. Karimovalarning maktabgacha ta'lim, innovatsion metodlar va ijodkorlikni rivojlantirishga doir tadqiqotlari e'tiborga molikdir. Xususan, Z.M. Yuldashevaning "Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar" nomli risolasida interfaol metodlar, o'yinli faoliyat, didaktik materiallar asosida ta'limiy jarayonni jonlantirish yo'llari ochib berilgan. U innovatsion texnologiyalarni faqat yangi metod sifatida emas, balki bolaning shaxsiy rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatuvchi tizim sifatida baholaydi ^[6].

M.A. Karimova esa o'z tadqiqotlarida STEAM yondashuvini maktabgacha ta'limga moslashtirish orqali bolalarning analitik va badiiy tafakkurini uyg'un holda shakllantirish bo'yicha samarali metodikalarni taklif qiladi. Bu yondashuv bolalarda ilmiy qiziqish, mantiqiy fikrlash, konstruktiv malakalar va badiiy idrokning uyg'un rivojlanishiga xizmat qiladi ^[7].

Shuningdek, UNESCO va UNICEF tomonidan chop etilgan xalqaro hisobotlarda ham bolalar ijodiy salohiyatini erta yoshdan rivojlantirish barqaror rivojlanish maqsadlarining ajralmas qismi sifatida baholanmoqda. Ular maktabgacha yoshda ijodiy faoliyatning (san'at, musiqa, drama, loyiha faoliyati) bola rivojiga keng ko'lamli ta'sirini ilmiy asoslagan holda isbotlab berishgan. Mavzu yuzasidan mavjud adabiyotlar bir tomondan ijodiy tafakkur va uning psixologik mexanizmlarini ochib bersa, ikkinchi tomondan pedagogik yondashuvlar orqali ularni rivojlantirishning innovatsion yo'llarini ko'rsatadi. Ushbu adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'limda ijodiy qobiliyatni rivojlantirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar nafaqat nazariy jihatdan asoslangan, balki amaliyotda ham sinovdan o'tgan samarali vositalardir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirish mavzusining ilmiy-tadqiqot metodologiyasi zamonaviy pedagogika, bolalar psixologiyasi, ijodiy tafakkur nazariyasi va innovatsion texnologiyalarni o'zaro uyg'unlashtirishga asoslanadi. Ushbu metodologik yondashuv orqali bolalarda ijodkorlik faoliyatining paydo bo'lishi, shakllanishi va rivojlanishi bosqichlari chuqur o'rganiladi. Tadqiqot quyidagi nazariy-metodologik g'oyalarga tayanadi:

- L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasi – bola rivojining ijtimoiy muhit, muloqot va madaniy vositalar orqali shakllanishini asoslab beradi.
- J.P. Guilford va E.P. Torrance'ning ijodiy tafakkur haqidagi nazariyalari – divergent fikrlash, noodatiy yechimlar topish, muammoli vaziyatda yo'l topish qobiliyatining rivojlanishiga asoslanadi.
- J. Dewey va K. Rogersning konstruktivistik yondashuvi – bolani o'quv jarayonining faol subyekti sifatida shakllantirish, tajriba orqali o'rganish zarurligini ko'rsatadi.
- Innovatsion pedagogik texnologiyalar (STEAM, muammoli o'qitish, interfaol metodlar) bo'yicha zamonaviy yondashuvlar – ta'lim samaradorligini oshirishda texnologik va didaktik innovatsiyalarning o'rnini belgilaydi.

Shuningdek, maqolada quyidagi asosiy ilmiy usullar qo'llanildi:

- Tahlil va sintez** – maktabgacha ta'lim tizimida mavjud ijodiy faoliyat turlari, innovatsion texnologiyalar mazmuni o'rganildi va ularning afzalliklari tahlil qilindi.
- Tajriba-sinov ishi** – bolalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion metodlarni joriy etish orqali amaliy kuzatuvlar o'tkazildi.
- Sotsiologik so'rov** – tarbiyachilar, ota-onalar va metodistlar orasida so'rovnoma orqali innovatsion yondashuvlarning qamrovi va samarasi baholash uchun ma'lumotlar yig'ildi.
- Kuzatuv** – maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning o'yin, rasm, dramatik ifoda kabi ijodiy faoliyatlari bevosita kuzatildi.
- Pedagogik diagnostika** – bolalarning ijodiy qobiliyatini aniqlash va baholashda Torrance testlari, shuningdek maxsus metodik materiallardan foydalanildi.
- Eksperiment** – nazorat va tajriba guruhlariga asoslangan innovatsion metodlarni qo'llash orqali natijalar qiyoslandi.

Tadqiqotning nazariy ahamiyati shundaki, ushbu tadqiqot maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik asoslarni boyitadi, innovatsion texnologiyalarni tizimli qo'llashga doir ilmiy asoslarni mustahkamlaydi. Tadqiqotning amaliy ahamiyati esa, tadqiqot natijalari asosida tarbiyachilar uchun ijodiy qobiliyatni rivojlantirishga qaratilgan mashg'ulotlar tizimi, uslubiy tavsiyalar, interfaol metodlar majmuasi ishlab chiqiladi va amaliyotga joriy etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Maktabgacha yosh davri bolaning psixofiziologik, ijtimoiy va intellektual rivojida poydevor bosqichi hisoblanadi. Shu bois aynan shu davrda ijodiy qobiliyatlarni aniqlash, rag'batlantirish va bosqichma-bosqich rivojlantirish zarur. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning shaxsiy imkoniyatlari va qobiliyatlarini yuzaga chiqarish jarayoni – ijodiy tafakkur, tasavvur, mustaqil fikrlash, muammoni yechish va badiiy-estetik didning shakllanishini o'z ichiga oladi. Bu esa faqatgina an'anaviy metodlar bilan emas, balki innovatsion pedagogik texnologiyalar, zamonaviy ta'limiy yondashuvlar yordamida amalga oshirilishi mumkin.

O'zbekiston ta'lim tizimida olib borilayotgan tub islohotlar, ayniqsa maktabgacha ta'lim tizimini yangicha mazmun bilan boyitishni talab qilmoqda. Endilikda tarbiyachilardan pedagogik jarayonga ijodiy yondashish,

bolalar shaxsini o'rganishning yangi usullarini joriy etish, innovatsion ta'lim loyihalarini shakllantirish va amaliyotga tatbiq etish kutilmoqda. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'z faoliyatini zamon talablari asosida tashkil etar ekan, ularning zimmasiga faqatgina bilim berish emas, balki bolalarda tafakkur yondashuvini, analitik va ijodiy salohiyatni yuksaltirish vazifasi ham yuklatilgan.

Mashg'ulot jarayonlarini mazmunan va shaklan takomillashtirish, ularni jonlantirish, bolalarga tabiiy va sun'iy vaziyatlar asosida bilim berish – hozirgi ta'lim texnologiyalarining asosiy tamoyiliga aylangan. Bu borada muammoli vaziyatlar, STEAM yondashuvi, o'yin texnologiyalari, loyiha asosidagi ta'lim va axborot-kommunikatsiya vositalarining o'rni beqiyosdir. Jumladan, bunday innovatsion yondashuvlar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda faol omil bo'lib xizmat qiladi.

Shunday qilib, maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda zamonaviy innovatsion yondashuvlar, pedagogik texnologiyalar va ilg'or metodlarning joriy etilishi nafaqat bolaning shaxs sifatida kamol topishiga, balki butun jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu yondashuvlar bolalar tafakkurining erkinligi, mustaqil fikrlash qobiliyati, estetik va madaniy ongining rivojlanishi uchun poydevor yaratadi.

Ma'lumki, ta'limning mazmuni, vositalari, metodlari bolalarning yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda tashkil etiladi. Ta'limiy faoliyatlarda innovatsion pedagogik texnologiyalarni muntazam qo'llar ekanmiz, bolaning shaxsiy imkoniyatlari, "men"ligi, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan metodlar va texnologiyalarga diqqat qaratish maqsadga muvofiq sanaladi. Innovatsion pedagogik texnologiya – bola shaxsini shakllantirish jarayonining loyihasi sifatida pedagog mahoratiga bog'liq bo'lmagan holda pedagogik muvaffaqiyatni kafolatlaydi^[8].

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning kreativligini, ijodiy qobiliyatini rivojlantiradigan bir qancha texnologiya va metodlar mavjud. STEAM texnologiyasi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida keng tarqalgan, ommalashib borayotgan bolalarga ta'lim-tarbiya berishda eng qulay dasturlardan biridir. STEAM texnologiyasi asosida ta'limiy faoliyatlarining tashkil etilishi bolaning ijodkorlik qobiliyatining takomillashuvida, kelajakda o'zining innovatsion tashabbuslari, g'oyalari, loyihalari, tadqiqotlarni mustaqil ravishda amalga oshira olishiga turtki bo'ladi.

STEAM texnologiyani ta'limiy faoliyatda qo'llashning bosh maqsadi faoliyat jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanilgan holda tarbiyalanuvchilarni texnik ijodkorlikka jalb qilish, ularning ilmiy salohiyatini oshirish va imkoniyatlarini yuzaga chiqarish, intellektual qobiliyatini, ijodkorligini rivojlantirishdir. Bu texnologiya aniq maqsadga qaratilgan bo'lib, barcha tarbiyalanuvchilarning faolligi muhim sanaladi. STEAM dasturida qandaydir bir g'oya, tushuncha va fikrlar aqlning rivojlanishi uchun asos bo'la olmaydi. Bola barchasini o'zi jonli ravishda amaliyotda qo'llab, natijalarni ko'rib, o'zi guvoh bo'lishi, aniqroq qilib aytganda, bajarib, his etib ko'rishi, o'z ishidan zavqlanishi lozim. Hech ikkilanmay aytish mumkinki, bu texnologiya bolaning kreativlikka yetaklovchi muhim yo'llardan biri sanaladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning kreativligini, ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda TRIZ texnologiyasiga ham murojaat qilish maqsadga muvofiqdir. TRIZ – ya'ni ixtirochilik muammosini hal qilish nazariyasi bo'lib, taniqli rus olimi, ixtirochi olim Genrix Saulovich Altshuller tomonidan asos solingan. Bunda tarbiyachi tarbiyalanuvchilarni faol ijodiy fikrlashga undovchi takrorlanmas usullar va ish shakllaridan foydalanishi lozim. TRIZning maqsadi – g'oyalarni izlab topish, tashabbus bildirish, harakatchanlik, izchillik, qidiruv faolligi, yangilikka intilish bolaning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish uchun noyob vosita, ijodkorlikni o'rgatish mumkinligini va o'rgatish kerakligini isbotlovchi vositadir. Bu texnologiya bolalarni "Hamma narsada ijodkorlik!" shiori ostida tarbiyalash va o'qitish imkonini beradigan faol texnologiyalardan biridir.

Bu kabi texnologiyalar, metodlar, noan'anaviy ish shakllari bolalarning faolligini oshirishda, mustaqil fikriga ega bo'lishida, kreativlik va ijodkorlik qobiliyatlarini yanada oshirishda, keyingi ijtimoiy muhitlarining muvaffaqiyatli kechishida yetakchi o'rin tutadi^[9].

Ijodiy qobiliyat – bu bolalarning yangi g'oya, tasvir yoki faoliyat mahsulini yaratishga bo'lgan intilishi, intellektual va emotsional faollikning uyg'unlashgan shaklidir. Psixologlar (J. Guilford, E. Torrance, L.S. Vygotskiy) fikriga ko'ra, ijodkorlik tafakkurning o'ziga xos shakli bo'lib, u divergent fikrlash, mustaqil mulohaza yuritish, tasavvur va motivatsiyaga bog'liq^[10].

Maktabgacha yosh davrida bola atrof-muhit bilan faol aloqada bo'ladi. U o'yin, tasviriy san'at, musiqa, dramalashgan faoliyat orqali o'z dunyoqarashini ifoda etadi. Ushbu jarayonda ijodiy qobiliyatlarining paydo bo'lishi, o'sishi va mustahkamlanishida maqsadli, tizimli va innovatsion yondashuv muhim o'rin tutadi.

Hozirgi maktabgacha ta'lim amaliyotida quyidagi innovatsion yondashuvlar keng qo'llanilmoqda:

- **STEAM yondashuvi (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics)** – bolalarning ilmiy va badiiy fikrlashini uyg'unlashtiradi. Masalan, oddiy tajribalar, konstruktorlardan foydalanish, chizmachilik va matematik topshiriqlar orqali bola bir vaqtning o'zida analitik va estetik idrokni rivojlantiradi.

- **Muammoli vaziyatlar asosidagi ta'lim** – tarbiyachi bolalarda mustaqil fikrlashni shakllantirish uchun qiziqarli muammoli topshiriqlarni taklif etadi. Bu yondashuv tafakkur va ijodiy yondashuvning faollashuviga xizmat qiladi.
- **Loyihaviy faoliyat** – bolalar kichik guruhda biror mavzu asosida (masalan: “Bahor fasli”, “Men – rassomman”) ish olib boradi, yakunda esa badiiy ko'rgazma yoki spektakl taqdim etiladi. Bunday yondashuv o'z fikrini jamoada ifodalash, rejalashtirish va ijro etish ko'nikmasini rivojlantiradi.
- **Raqamli texnologiyalarni qo'llash** – interaktiv doskalar, mobil ilovalar, animatsion dasturlar orqali bola vizual va eshitish sezgilarini uyg'otuvchi innovatsion muhitda ta'lim oladi. Biroq bunda texnologiyalar ijodkorlikni cheklamasligi, balki unga xizmat qilishi kerak.

Ijodiy rivojlanishning eng muhim omillaridan biri – bu ijodkorlik muhitini yaratishdir. Bunday muhitda bola erkin fikr bildiradi, xatolardan qo'rqmaydi va o'z g'oyalarini mustaqil namoyon etadi. Tarbiyachi bu jarayonda yo'lbo'shchi, motivator va ilhomlantiruvchi bo'lishi zarur. U bolalar tafakkurini rag'batlantirish, ularga ijobiy baho berish va har bir bolaning o'ziga xos qobiliyatini kashf etishga xizmat qiluvchi metodlardan foydalangan holda samarali pedagogik muhit yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, maktabgacha yosh – bu ijodiy qobiliyatlarning ildiz otadigan, shakllanadigan poydevor davridir. Ushbu davrda qo'llaniladigan innovatsion yondashuvlar bolalarning estetik didi, mulohaza qilish qobiliyati, mustaqil fikri va ijtimoiy moslashuvchanligini oshiradi. Ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, tarbiyachining mahorati va ota-onalar bilan hamkorlik ijodiy taraqqiyotning barqaror kafo-lati bo'lib xizmat qiladi.

Bugungi kun zamonaviy ta'limini pedagogik texnologiyalarsiz, innovatsiyalarsiz, yangicha loyihalarsiz tasavvur etib bo'lmaydi. Shiddatli o'sish, yuksalish, rivojlanish bilan hayotning barcha sohalarida, xususan pedagogikada, ya'ni o'qitish va ta'lim jarayonida dadil qadamlar tashlanmoqda, innovatsiyalar yaratilmoqda. Olib borilayotgan ta'limdagi islohotlar va innovatsiyalar kelajak avlodni mustahkam bilimli, irodali, o'zligiga ega, kuchli salohiyatli, tezkorlik bilan samarali bilim olish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. 2030-yilgacha maktabgacha ta'limni rivojlantirish konsepsiyasi. PQ-4457-son qaror. (2019).
2. Mirziyoyev, Sh.M. (2019). O'zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichi. Rasmiy chiqishlardan.
3. Yuldasheva, Z.M. (2021). Ijodiy fikrlashni shakllantirishda zamonaviy texnologiyalar. Maqsad va Natija, №3.
4. Torrance, E.P. (1974). Torrance Tests of Creative Thinking. Lexington, MA: Ginn & Co.
5. Vygotsky, L.S. (1996). Mind in Society: Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
6. Yuldasheva, Z.M. (2021). Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent: “Fan va taraqqiyot” nashriyoti.
7. Karimova, M. (2023). Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyasi orqali bolalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish. Ta'lim nazariyasi va amaliyoti, №2.
8. Torrance, E.P. (1974). Torrance Tests of Creative Thinking. Lexington, MA: Ginn & Co.
9. Altshuller, G.S. (1984). Creativity as an Exact Science: The Theory of the Solution of Inventive Problems (TRIZ). Gordon and Breach Science Publishers.
10. Guilford, J.P. (1950). Creativity. American Psychologist, 5(9), 444–454.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.